

การพัฒนากระบวนการจัดการพัสดุคงคลัง โรงพยาบาลฝาง จังหวัดเชียงใหม่

รณกร จันทร์ชา ส.ม.

โรงพยาบาลฝาง จังหวัดเชียงใหม่

ส่งบทความ : 26 พ.ย. 2563

แก้ไขบทความ : 11 ธ.ค. 2563

ตีพิมพ์บทความ : 14 ธ.ค. 2563

บทคัดย่อ

บทนำ : การบริหารสินค้าคงคลังที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลต่อการจัดซื้อตรงกับความ ต้องการ ปริมาณที่เพียงพอ ราคาเหมาะสม และทันเวลา ระบบ ABC เป็นระบบการจัดการและ ควบคุมสินค้าคงคลังที่แบ่งประเภทความสำคัญของสินค้าตามมูลค่าที่หมุนเวียนในรอบปี สามารถ นำมาประยุกต์ใช้กับการบริหารสินค้าคงคลังของโรงพยาบาลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหาร จัดการคลังพัสดุตามลำดับความสำคัญ ทำให้การเบิกจ่ายวัสดุในระบบคลังมีประสิทธิภาพเพิ่ม มากขึ้น

วัตถุประสงค์ : เพื่อศึกษาระบบการบริหารคลังพัสดุและการจัดกลุ่มสินค้าคงคลังพัสดุ ตามลำดับความสำคัญ

วิธีการศึกษา : การศึกษาถึงระบบบริหารคลังพัสดุ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ ข้อมูล การจัดกลุ่มวัสดุการแพทย์และวัสดุสำนักงานด้วยวิธี ABC Analysis โดยแบ่งสินค้าคงคลัง ออกเป็น 3 ประเภท คือ ประเภท A หมายถึง สินค้าคงคลังที่มีมูลค่าหมุนเวียนในรอบปีสูงสุด ประเภท B หมายถึง สินค้าคงคลังที่มีมูลค่าหมุนเวียนปานกลาง และประเภท C หมายถึง สินค้า คงคลังที่มีมูลค่าหมุนเวียนต่ำสุด ศึกษาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ซึ่งทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย การแจกแจงความถี่ และ ร้อยละ

ผลการศึกษา : รายการวัสดุการแพทย์ จำนวน 492 รายการ โดยแบ่งเป็นกลุ่ม A จำนวน 71 รายการ (14.43%) มูลค่าการจ่ายสินค้า 8,646,621.88 บาท (70.71%) กลุ่ม B จำนวน 106 รายการ (21.55%) มูลค่าการจ่ายสินค้า 2,469,446.66 บาท (20.19%) และกลุ่ม C จำนวน 315 รายการ (64.02%) มูลค่าการจ่ายสินค้า 1,113,108.92 บาท (9.10%) ในส่วนของวัสดุสำนักงาน จำนวน 200 รายการ โดยแบ่งเป็นกลุ่ม A จำนวน 12 รายการ (6.00%) มูลค่าการจ่ายสินค้า 1,617,452.10 บาท (70.50%) กลุ่ม B จำนวน 33 รายการ (16.50%) มูลค่าการจ่ายสินค้า 470,073.10 บาท (20.49%) และกลุ่ม C จำนวน 155 รายการ (77.50%) มูลค่าการจ่ายสินค้า 206,644.98 บาท (9.01%)

สรุป : การควบคุมสินค้าคงคลังแต่ละรายการต้องมีมาตรการในการควบคุม สินค้าคงคลัง กลุ่ม A ต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษเพราะมีมูลค่าสูง กลุ่ม B และ C จะให้ความสนใจรองลงมา

คำสำคัญ : การพัฒนา ระบบการจัดการ พักคลังคงคลัง โรงพยาบาลฝาง ABC Analysis

**Abstract: Development of Inventory Management System in Fang Hospital,
Chiang Mai Province**

Ronnakorn Jansa M.P.H.

Fang Hospital, Chiang Mai Province

Submitted : 26 Nov 2020

Revised : 11 Dec 2020

Published : 14 Dec 2020

Introduction: Effective inventory management has an effect on purchasing to meet the needs, with adequate quantities, reasonable prices, and on-time. The ABC system is an inventory management and control system that categorizes the importance of products according to their turnover in the year. The system can be applied to hospital inventory management to optimize the management and grouping of inventory materials by priority. Make the material disbursement in the warehouse system more efficient.

Objectives: To study the inventory management system and priority grouping in inventory.

Procedures: Investigation of inventory management system, data collection, data analysis, together with grouping of medical equipment and office supplies by means of ABC Analysis Inventory is divided into three categories: Type A refers to the inventory with the highest turnover value in the year, category B refers to the inventory with medium turnover and category C refers to the inventory with the lowest turnover value during financial year 2020 which analyzed by Frequency Distribution, and Percentage.

Findings: 492 lists of medical equipment were divided into 71 lists for Group A (14.43%) with 8,646,621.88 baht of payment value (70.71%), 106 lists for Group B (21.55%) with 2,469,446.66 baht of payment value (20.19%), and 315 lists for Group C (64.02%) with 1,113,108.92 baht of payment value (9.10%). As for 200 lists of office supplies, the inventory was divided into 12 lists for Group A (6.00%) with 1,617,452.10 baht of payment value (70.50%), 33 lists for Group B (16.50%) with 470,073.10 baht of payment value (20.49%), and 155 lists for Group C (77.50%) with 206,644.98 baht of payment value (9.01%).

Summary: Each inventory list must have control measures. Inventory lists of Group A must be received priority attention due to its high value, followed by Group B and Group C.

Keywords: Development, Management, Inventory, Fang Hospital calculi

ความเป็นมา

การจัดการสินค้าคงคลังเป็นการเก็บทรัพยากรไว้ในปัจจุบันหรืออนาคต เพื่อให้การดำเนินงานของกิจการเป็นไปได้อย่างราบรื่น การบริหารสินค้าคงคลังที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลกระทบต่อผลกำไรจากการประกอบการ และการที่กิจการมีการจัดซื้อสินค้าคงคลังมาในคุณสมบัติที่ตรงตามความต้องการ ปริมาณเพียงพอ ราคาเหมาะสม ทันเวลาที่ต้องการ เป็นจุดเริ่มต้นของการบริหารสินค้าคงคลัง วัตถุประสงค์หลักของการจัดการสินค้า คือ เพื่อมีสินค้าไว้สำหรับการบริการลูกค้าในปริมาณที่เพียงพอ และทันต่อความต้องการของลูกค้าเสมอ เป็นการสร้างยอดขายและรักษาระดับของส่วนแบ่งตลาดไว้ อีกประการคือการลดระดับการลงทุนในสินค้าคงคลัง เพื่อให้ต้นทุนการเก็บรักษา การดูแลต่ำลง

ในปัจจุบันสถานประกอบการหลายแห่งให้ความสำคัญกับการลงทุนในสินค้าเพื่อเก็บรักษาไว้ในคลังสินค้าให้น้อยที่สุด แต่ต้องมีสินค้าอย่างเพียงพอต่อความต้องการ ดังนั้นการบริหารสินค้าคงคลังโดยรักษาความสมดุลทั้งสองประการจึงไม่ใช่เรื่องง่าย และเนื่องจากการบริการในปัจจุบันต้องคำนึงถึงความสะดวก และพร้อมใช้ของสินค้าเป็นสำคัญ ทำให้สถานประกอบการอย่างโรงพยาบาลจำเป็นต้องมีสินค้าเป็นจำนวนมากเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการซึ่งสินค้าคงคลังของโรงพยาบาล คือ วัสดุทางการแพทย์ วัสดุสำนักงานที่ใช้ในการรักษาพยาบาลกับผู้ป่วย และผู้ให้บริการ มีจำนวนและมูลค่าอยู่ จึงจำเป็นที่โรงพยาบาล

ต้องมีวิธีการในการบริหารจัดการเวชภัณฑ์ทางการแพทย์ดังกล่าวที่มีประสิทธิภาพ

ระบบ ABC เป็นระบบการจัดการและควบคุมสินค้าคงคลังที่แบ่งประเภทความสำคัญของสินค้าคงคลังตามมูลค่าของสินค้าคงคลังที่หมุนเวียนในรอบปี โดยแบ่งสินค้าคงคลังออกเป็น 3 ประเภท คือ ประเภท A หมายถึงสินค้าคงคลังที่มีมูลค่าหมุนเวียนในรอบปีสูงสุด ประเภท B หมายถึง สินค้าคงคลังที่มีมูลค่าหมุนเวียนปานกลาง และประเภท C หมายถึง สินค้าคงคลังที่มีมูลค่าหมุนเวียนต่ำสุด³ ประเภท A มีของคงคลังประมาณ 5-10 เปอร์เซ็นต์ของรายการของคลังสินค้าทั้งหมด แต่มีมูลค่าประมาณ 75-80 เปอร์เซ็นต์ของมูลค่าของคงคลังทั้งหมด ประเภท B มีของคงคลังประมาณ 20-30 เปอร์เซ็นต์ของรายการของคลังสินค้าทั้งหมด แต่มีมูลค่าประมาณ 15 เปอร์เซ็นต์ของมูลค่าของคงคลังทั้งหมด ประเภท C คือ ปริมาณของคงคลังส่วนใหญ่ที่เหลือประมาณ 40-50 เปอร์เซ็นต์ของรายการของคลังสินค้าทั้งหมด แต่มีมูลค่าโดยประมาณเพียง 5-10 เปอร์เซ็นต์ของมูลค่าของคงคลังทั้งหมด

ระบบดังกล่าวนี้เป็นหนึ่งในระบบการจัดการสินค้าคงคลังที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการบริหารสินค้าคงคลังของธุรกิจโรงพยาบาลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเวชภัณฑ์ทางการแพทย์ เนื่องจากระบบเอบีซีมีการแบ่งสินค้าเป็นกลุ่มตามมูลค่าของสินค้าที่หมุนเวียน ทำให้ลดระบบการดูแลการตรวจนับ การควบคุมสินค้าจำนวนมากอย่างเข้มงวด และเท่าเทียมกัน ซึ่งทำให้ต้นทุนการบริหารจัดการ ต้นทุนในการ

จัดเก็บสินค้า ต้นทุนในการถือครอง ค่าเสียโอกาสที่เงินทุนจมในสินค้ารวมถึงต้นทุนค่าดอกเบี้ยมีประสิทธิภาพ และความเหมาะสมมากขึ้น

โรงพยาบาลฝาง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นโรงพยาบาลทั่วไปขนาดเล็ก (M1) มีจำนวนเตียงให้บริการ 264 เตียง โดยมีการให้บริการทางการแพทย์เฉพาะทางสาขาต่างๆ แก่ประชาชนในเขตอำเภอฝาง อำเภอแม่สาย และอำเภอไชยปราการ จากข้อมูลการรับบริการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ผู้ป่วยนอกมีจำนวน 335,417 ครั้ง ผู้ป่วยในมีจำนวน 14,215 คน¹ ซึ่งปัจจุบันมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้มีปริมาณการใช้งานวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ในทางการแพทย์เพิ่มมากขึ้น โดยมีกลุ่มงานพัสดุที่ต้องให้บริการด้านวัสดุการแพทย์ วัสดุสำนักงาน การจัดซื้อ/จัดจ้าง เช่า แลกเปลี่ยน ควบคุมและจำหน่าย วัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง นอกจากนี้กลุ่มงานพัสดวยังมีหน้าที่บริหารจัดการวัสดุผ่านระบบการจัดการพัสดุคงคลัง ซึ่งเป็นระบบที่สำคัญระบบหนึ่งในโรงพยาบาล²

จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น พบว่ามีปัญหาในด้านการบริหารจัดการพัสดุยังไม่มีประสิทธิภาพ เช่น ไม่ได้จัดระบบคลังเรียงตามลำดับความสำคัญ ABC Analysis ระบบการตรวจสอบคงคลังวัสดุการแพทย์ วัสดุสำนักงาน ยังต้องอาศัยการตรวจสอบด้วยบุคคล การเบิกจ่ายยังไม่มีมีการคำนวณหาปริมาณ และช่วงเวลาการเบิกจ่ายที่เหมาะสม นอกจากนี้ยังพบการเบิกจ่ายวัสดุไม่เพียงพอต่อความต้องการ ทำให้ต้องมีการเบิกจ่ายวัสดุหลายรอบ การจัดคลังยังไม่เป็นไปตาม

หลักการจัดการคลังพัสดุ จากปัญหาที่กล่าวมาเป็นการจัดการสินค้าคงคลังโดยการดำเนินการปรับระบบงาน ใช้การวิเคราะห์แบบ ABC Analysis และการจัดการสินค้าคงคลัง (Inventory) เพื่อการจัดกลุ่มวัสดุในคลังตามลำดับความสำคัญ ทำให้การเบิกจ่ายวัสดุในระบบคลังมีประสิทธิภาพ และเสนอแนวทางในการพัฒนาแก้ไขปัญหาต่อไป

วิธีการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ดำเนินการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากงานพัสดุ โรงพยาบาลฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563⁴ (1 ตุลาคม 2562 ถึง 30 กันยายน 2563) ศึกษาถึงระบบการบริหารคลังพัสดุ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวบรวมข้อมูล ได้แก่ ปริมาณและมูลค่าการใช้วัสดุการแพทย์ และวัสดุสำนักงาน วิเคราะห์ข้อมูลและศึกษาปัญหาการบริหารคลังพัสดุ จัดกลุ่มพัสดุด้วยวิธี ABC Analysis โดยขั้นตอนที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูลของสินค้าคงคลัง โดยมีรายละเอียดเป็นปริมาณการใช้สินค้าคงคลังในรอบปี และราคาต่อหน่วยของสินค้าคงคลังแต่ละรายการ ขั้นตอนที่ 2 คำนวณหามูลค่าสินค้าคงคลังแต่ละรายการที่หมุนเวียนในรอบปีนั้น โดยนำปริมาณการใช้ สินค้าคงคลังในรอบปี คูณด้วยราคาต่อหน่วยของสินค้าคงคลัง ขั้นตอนที่ 3 จัดเรียงลำดับจากข้อมูลสินค้าคงคลังแต่ละรายการตามมูลค่าสินค้าคงคลังที่คำนวณได้จาก ขั้นตอนที่ 2 จากมากไปหาน้อย ขั้นตอนที่ 4 คำนวณหาร้อยละของปริมาณการใช้สินค้าคงคลังทั้งหมด และร้อยละของมูลค่าสินค้าคง คลังแต่ละรายการ ที่เรียงลำดับไว้ใน ขั้นตอนที่ 3 ขั้นตอนที่ 5 นำค่าที่หาได้จาก

Development of Inventory Management System in Fang Hospital, Chiang Mai Province

ขั้นตอนที่ 4 นำมาวิเคราะห์แสดงความสัมพันธ์ระหว่างร้อยละของมูลค่าสินค้าคงคลัง และร้อยละของปริมาณการใช้สินค้าคงคลังทั้งหมด เพื่อทำการพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของรายการสินค้าออกเป็น 3 กลุ่ม คือ A B และ C นำไปสู่การสรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ ผลการศึกษา

การศึกษาการพัฒนาระบบการจัดการพัสดุคงคลัง โดยวิธี ABC Analysis ของโรงพยาบาลฝาง จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้เวลาในการศึกษาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2562 ถึง 30 กันยายน 2563 โดยมีวัสดุการแพทย์ จำนวนทั้งสิ้น 492 รายการและวัสดุสำนักงาน 200 รายการ ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงรายการวัสดุการแพทย์ ปริมาณการจ่าย มูลค่าการจ่าย ร้อยละมูลค่ารวมรายปี และร้อยละสะสมของมูลค่ารวมรายปี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563

ลำดับ	รายการสินค้า	หน่วย	ราคาต่อหน่วย (บาท)	จำนวน จ่าย (ชิ้น)	มูลค่าการจ่าย (บาท)	ร้อยละ มูลค่ารวม รายปี	ร้อยละสะสม ของมูลค่ารวม รายปี
1	Glove Disposable ถุงมือ no.S	กล่อง	68.05	9,354	636,513.00	5.20	5.20
2	Syringe Disposable 29G 1ml.	กล่อง	192.38	2,573	494,988.00	4.05	9.25
3	Syringe Disposable 10ml.	กล่อง	183.72	1,762	323,717.80	2.65	11.90
4	ชุดทำแผลผู้ป่วยล้างไต(ปลอดเชื้อ)	ชุด	6.50	45,020	292,630.00	2.39	14.29
5	Glove Sterile ถุงมือผ่าตัด no.6.5	คู่	9.81	29,723	291,648.62	2.38	16.68
6	Comply(internal indicator)Class5	กล่อง	411.47	652	268,280.00	2.19	18.87
7	Set IV 15 Drop/ml	เส้น	7.71	34,395	265,212.20	2.17	21.04
8	Syringe Disposable 3ml.	กล่อง	105.23	2,374	249,812.00	2.04	23.08
9	Gauze Pad พับสำเร็จ 3x3นิ้ว	ห่อ	28.91	8,609	248,911.20	2.04	25.12
10	Gauze Roll 36x100หลา ตัด 4 ท่อน	ห่อ	542.53	457	247,935.00	2.03	27.15
...	...	...	...	...	...	...	...
492	แกวี่ยนน้ำ แบบพลาสติก	ใบ	2.20	6	13.20	0.00	100.00
รวม					12,229,177.46	100.00	100.00

จากตารางที่ 1 มีรายการวัสดุการแพทย์ จำนวน 492 รายการ มูลค่าการจ่ายสินค้า เป็นเงิน 12,229,177.46 บาท

การพัฒนาระบบการจัดการพัสดุคงคลัง โรงพยาบาลฝาง จังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ 2 แสดงรายการวัสดุสำนักงาน ปริมาณการจ่าย มูลค่าการจ่าย ร้อยละมูลค่ารวมรายปี และ ร้อยละสะสมของมูลค่ารวมรายปี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563

ลำดับ	รายการสินค้า	หน่วย	ราคาต่อ หน่วย (บาท)	จำนวน จ่าย(ชิ้น)	มูลค่าการจ่าย (บาท)	ร้อยละ มูลค่ารวม รายปี	ร้อยละสะสม ของมูลค่ารวม รายปี
1	สติ๊กเกอร์เทอร์มอลใช้รับบ้อน (ST.TT)	ม้วน	240.00	2,085	500,400.00	21.81	21.81
2	กระดาษ ถ่ายเอกสาร A4	แผ่น	0.20	893,548	178,709.60	7.79	29.60
3	กระดาษ A4 ขนาด 70 แกรม	รีม	100.00	1,521	152,100.00	6.63	36.23
4	สติ๊กเกอร์ติดซองยา	ดวง	0.18	798,000	143,640.00	6.26	42.49
5	กระดาษ 70 แกรม ครึ่ง A4	ห่อ	51.25	2,145	109,932.50	4.79	47.28
6	ใบเสร็จรับเงินคอมพิวเตอร์ ต่อเนื่อง	กล่อง	1,000.00	95	95,000.00	4.14	51.43
7	บันทึกคำสั่งแพทย์ 2 ชั้น	แผ่น	1.60	51,150	81,840.00	3.57	54.99
8	สติ๊กเกอร์เทอร์มอล LAB	ม้วน	230.00	348	80,040.00	3.49	58.48
9	สติ๊กเกอร์ไต่เรกติดซองยา ขนาด 80 x 48 mm. (รพ. สต.)	ม้วน	125.00	640	80,000.00	3.49	61.97
10	สติ๊กเกอร์เทอร์มอลไม้ใช้ รับบ้อน (ST.DT)	ม้วน	240.00	318	76,320.00	3.33	65.30
...	...	...	...	...	...	...	...
200	กระดาษเทาขาว	แผ่น	15.00	1	15.00	0.00	100.00
	รวม				2,294,170.18	100.00	100.00

จากตารางที่ 2 มีรายการวัสดุสำนักงาน จำนวน 200 รายการ มูลค่าการจ่ายสินค้า เป็นเงิน 2,294,170.18 บาท

ตารางที่ 3 แสดงการแบ่งสินค้าตาม A B C หมวดวัสดุการแพทย์

กลุ่มสินค้า คงคลัง	จำนวน รายการ	ร้อยละของ รายการสินค้า	ร้อยละสะสมของ รายการสินค้า	มูลค่าการจ่าย สินค้า (บาท)	ร้อยละของมูลค่า การจ่ายสินค้า	ร้อยละสะสมของ มูลค่าการจ่าย สินค้า
A	71	14.43	14.43	8,646,621.88	70.71	70.71
B	106	21.55	35.98	2,469,446.66	20.19	90.90
C	315	64.02	100.00	1,113,108.92	9.10	100.00
รวม	492	100.00		12,229,177.46	100.00	

Development of Inventory Management System in Fang Hospital, Chiang Mai Province

จากตารางที่ 3 พบว่าการแบ่งกลุ่มสินค้าตามระบบ A B C มีรายการวัสดุการแพทย์จำนวน 492 รายการ มูลค่าการจ่ายสินค้า เป็นเงิน 12,229,177.46 บาท โดยแบ่งเป็นกลุ่ม A จำนวน 71 รายการ คิดเป็นร้อยละ 14.43 มูลค่าการจ่ายสินค้า เป็นเงิน 8,646,621.88 บาท คิดเป็นร้อยละ 70.71 กลุ่ม B จำนวน 106 รายการ คิดเป็นร้อยละ 21.55 มูลค่าการจ่ายสินค้า เป็นเงิน 2,469,446.66 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.19 และกลุ่ม C จำนวน 315 รายการ คิดเป็นร้อยละ 64.02 มูลค่าการจ่ายสินค้า เป็นเงิน 1,113,108.92 บาท คิดเป็นร้อยละ 9.10

ตารางที่ 4 แสดงการแบ่งสินค้าตาม A B C หมวดวัสดุสำนักงาน

กลุ่มสินค้า คงคลัง	จำนวน รายการ	ร้อยละของ รายการสินค้า	ร้อยละสะสมของ รายการสินค้า	มูลค่าการจ่าย สินค้า (บาท)	ร้อยละของมูลค่า การจ่ายสินค้า	ร้อยละสะสมของ มูลค่าการจ่ายสินค้า
A	12	6.00	6.00	1,617,452.10	70.50	70.50
B	33	16.50	22.50	470,073.10	20.49	90.99
C	155	77.50	100.00	206,644.98	9.01	100.00
รวม	200	100.00		2,294,170.18	100.00	

จากตารางที่ 4 พบว่าการแบ่งกลุ่มสินค้าตามระบบ A B C มีรายการวัสดุสำนักงานจำนวน 200 รายการ มูลค่าการจ่ายสินค้าเป็นเงิน 2,294,170.18 บาท โดยแบ่งเป็นกลุ่ม A จำนวน 12 รายการ คิดเป็นร้อยละ 6.00 มูลค่าการจ่ายสินค้า เป็นเงิน 1,617,452.10 บาท คิดเป็นร้อยละ 70.50 กลุ่ม B จำนวน 33 รายการ คิดเป็นร้อยละ 16.50 มูลค่าการจ่ายสินค้า เป็นเงิน 470,073.10 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.49 และกลุ่ม C จำนวน 155 รายการ คิดเป็นร้อยละ 77.50 มูลค่าการจ่ายสินค้า เป็นเงิน 206,644.98 บาท คิดเป็นร้อยละ 9.01

จากการผลการศึกษานำข้อมูลการจัดกลุ่มวัสดุการแพทย์และวัสดุสำนักงานตามระบบ ABC ทางหน่วยงานพัสดุโรงพยาบาลฝาง จังหวัดเชียงใหม่ สามารถ

นำไปใช้ประโยชน์ได้น่าไปกำหนดนโยบายการควบคุมสินค้าคงคลังตามกลุ่มที่แบ่งได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำบัญชีวัสดุการแพทย์และวัสดุสำนักงานของโรงพยาบาล ใช้เป็นข้อมูลในการควบคุมดูแลรักษา ตรวจสอบวัสดุ ตามลักษณะของวัสดุแต่ละกลุ่ม ดังนี้

วัสดุคงคลังกลุ่ม A จะเป็นวัสดุที่มีมูลค่าสูงและเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญมากที่สุด จะต้องควบคุมอย่างเข้มงวด เก็บในสถานที่ที่ปลอดภัย มีการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ และมีการจดบันทึกอย่างละเอียดทุกครั้งที่มีการเบิกจ่ายหรือดำเนินการเกี่ยวกับวัสดุประเภทนี้ เช่น ทุก 1-2 สัปดาห์ การสำรองวัสดุคงคลังจะต้องอยู่ในระดับที่ให้บริการที่ดีเยี่ยม มีโอกาสที่จะขาดน้อย

วัสดุคงคลังกลุ่ม B จะเป็นวัสดุที่มีมูลค่าระดับปานกลาง จะต้องมีการบันทึกควบคุมและตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ ระยะเวลาในการตรวจสอบช้ากว่ากลุ่ม A จะให้ความสำคัญรองมาจากวัสดุกลุ่ม A เช่น มีการตรวจสอบทุก 1-2 เดือน

วัสดุคงคลังกลุ่ม C จะเป็นวัสดุที่มีมูลค่าต่ำ จำนวนรายการวัสดุมีมากรายการบันทึกการควบคุม และการตรวจสอบ ควรทำ 2-3 เดือน

จากผลการศึกษาเมื่อแบ่งกลุ่มวัสดุ การแพทย์ และวัสดุสำนักงาน โดยอาศัยหลักเกณฑ์ วิเคราะห์แบบ ABC Analysis แล้วพบว่าค่าที่ได้ วัสดุกลุ่ม A มีมูลค่าคิดเป็นร้อยละสูงสุด กลุ่ม B มีมูลค่าเป็นร้อยละปานกลาง ส่วนกลุ่ม C มีมูลค่าคิดเป็นร้อยละต่ำสุดตามลำดับ เป็นไปตามแนวคิดในการแบ่งประเภทสินค้าตามระบบ ABC ที่แบ่งประเภทความสำคัญของสินค้าคงคลังตามมูลค่า^{5,6} ที่พบว่า เมื่อมีการแบ่งสินค้าด้วยวิธี ABC สินค้ากลุ่ม A เป็นสินค้าที่มีร้อยละของมูลค่าสูงและมีจำนวนร้อยละของรายการน้อย กลุ่ม B มีร้อยละของมูลค่าปานกลาง และมีร้อยละของรายการในระดับปานกลาง ส่วนกลุ่ม C เป็นกลุ่มที่มีร้อยละของมูลค่าต่ำ แต่มีร้อยละของรายการสูง

ในด้านการจัดเก็บวัสดุการแพทย์ และวัสดุสำนักงาน โดยมีการแยกคลังออกจากกัน และปรับรูปแบบการจัดเก็บอย่างชัดเจน โดยกำหนดพื้นที่ตามหมวดสินค้า A B C หรือแบบ

ที่กำหนดตำแหน่งที่ตั้งของวัสดุตามลำดับความสำคัญเชิงปริมาณเข้าออก หรือลักษณะการใช้ของวัสดุ เช่น รายการที่มีปริมาณเข้าออกคลังบ่อยๆ เป็นจำนวนมากๆ ถือว่าเป็นสินค้ากลุ่ม A จะถูกกำหนดพื้นที่ในการจัดเก็บที่ใกล้ประตูเข้าออกมากที่สุด เนื่องจากจำเป็นต้องปฏิบัติงานเป็นประจำ ส่วนรายการที่มีปริมาณเข้าออกและจำนวนน้อยลงถือว่าเป็นกลุ่มสินค้า B C ตามลำดับ ซึ่งจะกำหนดโซนในการจัดเก็บที่ไกลออกไป และต้องเสียเวลาและระยะทางในการปฏิบัติงานนำสินค้าเข้าไปเก็บและหยิบออกมามากขึ้นตามลำดับ การปรับเปลี่ยนรูปแบบในการจัดเก็บวัสดุการแพทย์และวัสดุสำนักงานในคลังเช่นนี้ ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้พื้นที่ภายในคลังสูงขึ้น และทำให้การบริหารควบคุมพัสดุคงคลังง่ายขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1) การจัดเรียงสินค้าแบบ ABC Analysis ควรมีการปรับปรุงอยู่เสมอ โดยการรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูล รวมถึงการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

2) ควรศึกษาต่อในเรื่องของการจัดการคลังพัสดุด้านการจัดสรรพื้นที่ ให้เหมาะสมกับการจัดวางวัสดุตามกลุ่ม A B C

3) ควรศึกษาเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดการคลังพัสดุในมุมมองต้นทุนระหว่างแบบเดิมและแบบใหม่ (แบ่งหมวดหมู่สินค้าตามระบบ ABC)

เอกสารอ้างอิง

1. โรงพยาบาลฝาง, กลุ่มงานสารสนเทศทางการแพทย์. ข้อมูลและสถิติโรงพยาบาลฝาง [อินเทอร์เน็ต]. เชียงใหม่: โรงพยาบาลฝาง; c2019-2020 [ปรับปรุงเมื่อ 1 ธันวาคม 2563: เข้าถึงวันที่ 15 ตุลาคม 2563]. เข้าถึงได้จาก: <http://61.19.144.212/hosinfo/?stat=opd>.
2. โรงพยาบาลฝาง, กลุ่มงานพัสดุ. รายงานผลการปฏิบัติงานหน่วยงานโรงพยาบาลฝาง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563. เชียงใหม่: โรงพยาบาลฝาง; 2563.
3. พิกพ ลิลาภรณ์. การบริหารของคลังระบบ MRP และ ROP. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ส. เอเชียเพรส; 2544.
4. โรงพยาบาลฝาง, กลุ่มงานพัสดุ. รายงานสถิติมูลค่าการใช้วัสดุการแพทย์และวัสดุสำนักงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563. เชียงใหม่: โรงพยาบาลฝาง; 2563.
5. พงษ์ดนัย คำแสน. การประยุกต์ใช้ระบบเอปซีในการควบคุมเวชภัณฑ์คลังของสถานบริการสุขภาพภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ [วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต]. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2542.
6. ภัคสุเพ็ญ จิวิพันธ์พงษ์. การปรับปรุงระบบสินค้าคลังของวัตถุดิบในโรงงานกระดาษขนาดใหญ่ [วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต]. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2547.

ภาคผนวก

การจัดการคลังพัสดุ วัสดุการแพทย์

การจัดการคลังพัสดุ วัสดุสำนักงาน